Cerebral Parese-foreningen

Skriftlig innspill til Helse- og omsorgskomiteen i forbindelse med statsbudsjettet 2027 Oslo, 14. oktober 2026

Programkategori 10.30 Spesialisthelsetjenesten

Kap. 732, post 72-75 Basisbevilgning til regionale helseforetak

Regjeringen foreslår å øke ISF-satsen for somatisk pasientbehandling fra 30 til 40 prosent. Dette er en reversering av regjeringens tidligere politikk, og står i motsetning til anbefalingene til både Sykehusutvalget (NOU 2023-8) og en lang rekke organisasjoner på både fag- og brukersiden. Økt andel av innsatsstyrt finansiering gir insentiver til prioritering av enkle elektive behandlinger foran kroniske pasienter med komplekse behandlingsforløp. CP-foreningen representerer en gruppe mennesker som altfor ofte blir kasteballer i systemet, og vi frykter at dette forslaget vil bidra til å forsterke dette problemet.

Vi ber derfor komitéen om å beholde ISF-satsen på dagens nivå.

Kap. 733 Habilitering og rehabilitering

Rehabilitering er et felt hvor kasteball-problematikken for kronikere er spesielt prekær, og CP-foreningens erfaring er at det ikke blir noe bedre. Helseforetakenes nedprioritering av «senfaserehabilitering» i de siste anbudsprosessene var et valg som har gått direkte ut over kronikere, og mennesker med CP mister nå i ettertid tilgangen til flere viktige rehabiliteringstilbud som ikke vil bli erstattet. Isteden viser spesialisthelsetjenestene til ikke-eksisterende tilbud i kommunene. Riksrevisjonens rapport fra 2024 dokumenterer de omfattende manglene på dette feltet.

I proposisjonen videreføres dette budsjettkapitlet på samme nivå som tidligere, og regjeringen varsler at de følger opp Stortingets vedtak om en gjennomgang av rehabiliterings- og habiliteringstilbudet gjennom forslag til handlingsplaner. CP-foreningen støtter utarbeidelsen av handlingsplaner, men savner en vilje til å løfte dette helsefeltet med økonomiske midler og praktisk politikk. Det følger ingen midler med forslagene til handlingsplaner, og på andre områder undergraves intensjonen om å bygge opp kapasitet i kommunene. Blant annet ved at regjeringen i kommuneproposisjonen har fjernet kravet om at kommuner må ha tilknyttet seg fagpersoner som fysioterapeut og ergoterapeut. Når innsatsen knyttet til handlingsplan ikke understøttes av politiske valg på tilstøtende arenaer, vil det ikke resultere i forbedringer, og CP-foreningens medlemmer melder om stadig vanskeligere tilgang på rehabilitering i både kommuner og spesialisthelsetjeneste.

Programkategori 10.60 Kommunehelsetjenesten

Kap. 760, post 63 Investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

CP-foreningen er svært kritiske til forslaget om å avvikle alle krav i tilskuddsordningen som ikke følger av annet regelverk. Dette er ikke uviktige krav, men handler om at boenhetene som bygges ikke skal ha institusjonslignende preg, bør bli plassert i ordinære og gode bomiljøer, ikke bør være for mange og at ulike brukergrupper ikke må bli samlokalisert på en uheldig måte. Dette er forventninger som alle i Norge må kunne ha til boligene sine.

CP-foreningen representerer en befolkningsgruppe med en stygg historie av institusjonalisering og menneskerettsbrudd, og med dette forslaget åpnes det for at institusjonaliseringen kan begynne på nytt i kommunal regi og med statens penger. At et slikt forslag blir lagt frem kun måneder etter at CRPD er inkorporert i Menneskerettsloven, og kun dager etter at regjeringen la frem en ny strategi for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse, er oppsiktsvekkende. Forslaget er heller ikke vurdert opp mot CRPDs artikkel 19, som sier at mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform.

Vi ber komiteen om å:

- Be regjeringen videreføre og forskriftsfeste krav om små bofellesskap, fravær av institusjonspreg og lokalisering i ordinære bomiljøer.
- Be regjeringen redegjøre for hvordan endringene er forenlige med CRPD artikkel 19 og menneskerettslovens krav til selvbestemmelse og inkludering i samfunnet.

Kap. 760, post 70 Tilskudd

Tilskuddsordningen Informasjons- og kontaktskapende arbeid mv. ble etablert i 2023 etter en sammenslåing av de to tidligere ordningene «Frivillig arbeid mv.» og «Informasjons- og veiledningsarbeid om nevrologiske skader og sykdommer». Gjennom denne endringen ble begge tilskuddsordningene åpnet for flere, mens tilskuddsbeløpet har blitt redusert år for år. For 2027 foreslås en økning i tråd med prisvekst.

Vi ber om en økning av tilskuddsrammen til minimum 35 millioner kroner. Det er også behov for styrke prioriteringen av organisasjoner som jobber med nevrologiske sykdommer i tilskuddsordningen.